

Nové aktualizované vydání **INCOTERMS 2010 – III.**

V tomto čísle přinášíme třetí (a zároveň závěrečné) pokračování seriálu podávajícího zevrubný přehled o novém znění dodacích podmínek Incoterms 2010, které je v platnosti od 1. ledna tohoto roku.

DDP

DELIVERED DUTY PAID – S DODÁNÍM CLO PLACENO

Pokyn pro uživatele:

„S dodáním clo placeno“ znamená, že prodávající splní dodání, jakmile dá zboží k dispozici kupujícímu, celně odbavené pro dovoz na příchozím dopravním prostředku, připravené k vykládce ve sjednaném místě určení. Proávající nese veškeré náklady a riziko spojené s dodáním zboží do tohoto místa a má povinnost celně odbavit zboží nejen pro vývoz, ale i pro dovoz a uhradit clo jak pro vývoz, tak i dovoz včetně provedení příslušných celních odbavení.

Pravidlo DDP představuje maximální povinnosti pro prodávajícího.

Stranám se doporučuje co nejpřesněji určit bod v rámci sjednaného místa určení, neboť náklady a rizika do tohoto bodu nese prodávající. Proávajícímu se doporučuje obstarat přepravní smlouvu přesně odpovídající těmto podmínkám. Pokud prodávající dle přepravní smlouvy nese náklady za vykládku zboží v místě určení, není oprávněn požadovat úhradu těchto nákladů od kupujícího, ledaže by se tak s kupujícím dohodl.

Stranám se nedoporučuje použít pravidlo DDP, pokud prodávající nemá možnost přímo nebo nepřímo obstarat celní odbavení v dovozu.

Pokud si strany přejí, aby kupující nesl riziko a náklady spojené s celním odbavením v dovozu, pak je třeba, aby použily pravidlo DAP.

Daň z přidané hodnoty a další daně splatné při dovozu jdou na účet prodávajícího, pokud se strany výslovně jinak nedohodly v kupní smlouvě.

DAP

DELIVERED AT PLACE - S DODÁNÍM V MÍSTĚ URČENÍ

Pokyn pro uživatele:

„S dodáním v místě určení“ znamená, že prodávající splní dodání, jakmile je zboží dáno k dispozici kupujícímu na příchozím dopravním prostředku připravené k vykládce v místě určení. Proávající nese veškerá rizika spojená s dodáním zboží do jmenovaného místa.



Stranám se doporučuje zpřesnit co možná nejvíce bod v dohodnutém místě určení, neboť riziko až do tohoto bodu jde na účet prodávajícího. Proávajícímu se doporučuje, aby sjednal přepravní smlouvu, která bude co nejpřesněji odpovídat této volbě. Pokud v přepravní smlouvě prodávajícího jsou zahrnuty náklady s vykládkou zboží v místě určení, není prodávající oprávněn požadovat úhradu těchto nákladů od kupujícího, ledaže by se takto domluvili v kupní smlouvě.

DAP pravidlo vyžaduje, aby prodávající proclil zboží ve vývozu, pokud to přichází v úvahu. Avšak prodávající nemá žádnou povinnost proclít zboží v dovozu a hradit jakékoliv poplatky a provést celní odbavení v dovozu.

PRAVIDLA PRO NÁMOŘNÍ A VNITROZEMSKOU VODNÍ DOPRAVU

FAS

FREE ALONGSIDE SHIP – VYPLACENĚ K BOKU LODI

Pokyn pro uživatele:

„Vyplaceně k boku lodi“ znamená, že prodávající splní svou povinnost dodání, když dodá zboží k boku lodi (tj. na nábreží nebo odlehčovacím člunem) jmenované kupujícímu v ujednaném přístavu nalodění. Riziko za ztrátu a poškození zboží přechází dodáním zboží k boku lodi a kupující od tohoto okamžiku nese veškeré náklady.

Stranám se doporučuje, aby co nejpřesněji určily nakládací bod v ujednaném přístavu nalodění, neboť náklady a rizika do tohoto bodu jdou na účet prodávajícího a tyto náklady a s tím spojené manipulační poplatky mohou být rozdílné podle praxe jednotlivých přístavů.

Povinností prodávajícího je buď dodat zboží k boku lodi anebo obstarat takto dodané zboží pro odeslání do místa určení sjednané v kupní smlouvě. Odkaz na „obstarání“ zde sleduje možnost tzv. následných prodejů („string sales“), zvláště běžných v obchodech se zbožím hromadné povahy.

Pokud je zboží dodáno v kontejnerech, je běžné, že prodávající předává zboží dopravci v překladišti a nikoliv k boku lodi. V takovýchto situacích je použití FAS nevhodné, mělo by být použito pravidlo FCA.

FAS pravidlo vyžaduje, aby prodávající celně odbavil zboží pro vývoz, pokud to přichází v úvahu. Proávající však nemá žádnou povinnost odbavit zboží v dovozu nebo hradit jakékoliv dovozní clo nebo provést jakékoliv dovozní celní formalities.

FOB

FREE ON BOARD – VYPLACENĚ LOŽ

Pokyn pro uživatele:

„Vyplaceně lod“ znamená povinnost prodávajícího dodat zboží na palubu lodi jmenované kupujícímu ve sjednaném přístavu nalodění anebo obstarat zboží takto dodané. Riziko za ztrátu anebo poškození zboží přechází na kupujícího, jakmile je zboží dodáno na palubu lodi a kupující nese veškeré náklady od tohoto okamžiku.

Od prodávajícího se požaduje, aby dodal zboží na palubu lodi, anebo obstaral zboží již takto dodané pro odeslání do místa určení, které bylo dohodnuto v kupní smlouvě. Odkaz na „obstarání“ bere zřetel na možnost tzv. následných prodejů zboží (angl. „string sales“), k nimž zvláště běžně dochází u prodejů zboží hromadné povahy.

Pravidlo FOB není vhodné uplatňovat, pokud je zboží předáváno dopravci před jeho naloděním na palubu lodi, například v případě dodání zboží v kontejnerech, které jsou zpravidla dodávány v překladišti. V takovýchto případech by mělo být použito pravidlo FCA.



CFR

COST AND FREIGHT – NÁKLADY A PŘEPRVNÉ

Pokyn pro uživatele:

„Náklady a přepravné“ znamená, že prodávající splní svou povinnost dodání naložením zboží na palubu lodi nebo obstaráním zboží takto dodaného. Přechod rizika za ztrátu nebo poškození zboží přechází na kupujícího dodáním zboží na palubu lodi. Proávající je povinen sjednat přepravní smlouvu a zaplatit náklady a přepravné nutné pro dodání zboží do jmenovaného přístavu určení.

Pokud jsou použita pravidla CPT, CIP, CFR nebo CIF, plní prodávající svou povinnost dodání, jakmile je zboží jím předáno dopravci způsobem určeným zvoleným pravidlem, a nikoliv až když zboží dorazí do místa určení.

Toto pravidlo má dva kritické body, neboť riziko a náklady přecházejí na kupujícího v rozdílných místech. Zatímco kupní smlouva bude vždy jmenovat přístav určení, nemusí ale uvádět přístav nalodění, a to je to místo, kde přechází rizika z prodávajícího na kupujícího. Pokud má přístav nalodění zvláštní význam pro kupujícího, doporučuje se stranám jej určit co nejpřesněji v kupní smlouvě.

Stranám se doporučuje, aby určily co nejpřesněji bod v dohodnutém přístavu určení, neboť náklady až do tohoto bodu jdou na účet prodávajícího. Proávajícímu se doporučuje, aby obstaral přepravní smlouvu, která této volbě přesně odpovídá. Pokud prodávající nese podle jím sjednané přepravní smlouvy náklady za vykládku zboží v určitém bodě v přístavu určení, potom není oprávněn požadovat náhradu těchto výloh na kupujícím, ledaže by se strany dohodly jinak.

Od prodávajícího se požaduje buď dodat zboží na palubu lodi, nebo obstarat takto dodané pro přepravu do místa určení. Navíc je požadováno na prodávajícím, aby buď uzavřel přepravní smlouvu anebo obstaral takovou smlouvu. Poukaz na „obstarání“ sleduje možnost následných prodejů, které jsou zvláště běžně prováděny v obchodě se zbožím hromadné povahy.

Použití tohoto pravidla CFR nemusí být vhodné, pokud je zboží předáváno dopravci před jeho naloděním na palubu lodi, jako například při dodávce zboží v kontejnerech, které jsou běžně předávány v překladišti. V takových případech se doporučuje použití pravidla CPT.

Pravidlo CFR požaduje, aby prodávající odbavil zboží pro vývoz, pokud to přichází v úvahu. Proávající však nemá žádnou povinnost odbavit zboží pro dovoz nebo platit jakékoliv dovozní clo nebo provést jakékoliv celní formality v dovozu.

CIF

COST INSURANCE AND FREIGHT - NÁKLADY, POJIŠTĚNÍ A PŘEPRVNÉ

Pokyn pro uživatele:

„Náklady, pojištění a přepravné“ znamená, že prodávající dodá zboží na palubu lodi nebo obstará zboží takto dodané. Riziko ztráty anebo poškození zboží přechází na kupujícího, jakmile je zboží dodáno na palubu lodi. Proáv-

vající je povinen sjednat přepravní smlouvu a hradit náklady a přepravné potřebné k dodání zboží do sjednaného přístavu určení.

Proávající je rovněž povinen sjednat pojištění kryjící riziko kupujícího za ztrátu anebo poškození zboží během přepravy. Kupující si musí uvědomit, že podle pravidla CIF je povinností prodávajícího sjednat pojištění pouze na bázi minimálního krytí. Pokud by kupující měl zájem na obstarání širšího krytí, musí se buď takto dohodnout co nejpřesněji s prodávajícím anebo učinit vlastní zvláštní opatření ohledně pojištění.

Pokud jsou použita pravidla CPT, CIP, CFR nebo CIF, plní prodávající svůj závazek dodání, jakmile předává zboží do péče dopravce způsobem, který je stanoven ve zvoleném pravidle, a nikoliv až když zboží dojde do místa určení.

Toto pravidlo má dva kritické body, neboť riziko a náklady přecházejí na různých místech. Zatímco přepravní smlouva bude vždy uvádět přístav určení, nemusí určovat přístav nalodění, a to je to místo, kde přechází rizika na kupujícího. Pokud je nalodovací přístav důležitý pro kupujícího, doporučuje se stranám, aby jej určily co možná nejpřesněji ve své smlouvě.

Stranám se doporučuje, aby určily co nejpřesněji bod dodání v přístavu určení, neboť náklady do tohoto bodu jdou na účet prodávajícího. Proávajícímu se doporučuje obstarat přepravní smlouvu, která co nejpřesněji odpovídá této volbě. Pokud prodávající nese podle jím sjednané přepravní smlouvy náklady za vykládku zboží v určitém bodě v přístavu určení, potom není oprávněn požadovat náhradu těchto výloh na kupujícím, ledaže by se strany dohodly jinak.

Od prodávajícího se požaduje buď dodat zboží na palubu lodi, nebo obstarat takto dodané pro přepravu do místa určení. Navíc je požadováno na prodávajícím, aby buď uzavřel přepravní smlouvu anebo obstaral takovou smlouvu. Pravidlo CIF nemusí být vhodné, pokud je zboží předáváno dopravci před naložením na palubu lodi, například při dodání zboží v kontejnerech, které jsou běžně dodávány v překladišti. V takových případech by mělo být použito pravidlo CIP.

Tam, kde to přichází v úvahu, je povinností prodávajícího odbavit zboží pro vývoz. Proávající však nemá žádnou povinnost odbavovat zboží pro dovoz anebo hradit dovozní clo a náklady spojené s celním odbavením v dovozu.

K povinnosti prodávajícího obstarat pojištění ve prospěch kupujícího stanovené v dodacích podmínkách CIP a CIF, opírající se o pravidla *Institute Cargo Clauses*, nutno připomenout:

Proávající je povinen obstarat na svoje náklady pojištění zboží na úrovni odpovídající nejméně minimálnímu krytí, jak je stanoveno doložkou (C) *Institute Cargo Clauses (LMA/IUA)* nebo jinými podobnými doložkami. Pojištění bude sjednáno s upisovatelem nebo s pojišťovnou dobré pověsti a bude umožňovat kupujícímu nebo jiné osobě mající pojistný zájem na zboží nárokovat náhradu škody přímo u pojistitele.

Pokud je dále požadováno kupujícím, sjedná prodávající za předpokladu udělení potřebných informací na náklady kupujícího jakékoliv dodatečné krytí, pokud toto je sjednatelné. Takové krytí, jaké je například stanoveno v doložce A nebo B *Institute Cargo Clauses (LMA/IUA)* anebo jinými podobnými doložkami, anebo které bude představovat krytí odpovídající doložkám kryjící válečné riziko (*Institute War Clauses*) anebo kryjící riziko stávek a nepokojů (*Institute Strikes Clauses*) (LMA/IUA) nebo jiným podobným doložkám.

Pojištění bude krýt minimálně cenu sjednanou v kupní smlouvě zvýšenou o 10 % (tedy 110 %) a bude v měně sjednané v kupní smlouvě.

Pojištění bude krýt zboží od bodu dodání určeného v článku A4 a A5 nejméně až do jmenovaného místa určení.

Proávající poskytne kupujícímu pojistku nebo jiný doklad potvrzující uzavřené pojištění.

Navíc je prodávající povinen poskytnout kupujícímu na jeho žádost, riziko a náklady (jsou-li) informaci, kterou kupující potřebuje k obstarání jakéhokoliv dodatečného pojistného krytí.

Jak již bylo uvedeno shora, od nového vydání INCOTERMS 2010 si MOK slibuje podstatně větší uplatňování nových dodacích podmínek zejména v USA, v Jižní Americe a jak na Blízkém tak i na Dálném Východě. Tato naděje se opírá o rozsáhlé poznámky a připomínky, které v průběhu přípravy nového textu byly podávány z těchto končin, kde až dosud byla pravidla Incoterms používána jen sporadicky. ■

Dr. Miroslav Šubert

člen návrhové komise Mezinárodní obchodní komory